

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016 betreffende de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties
- **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

In het Regeerakkoord 2019-2024 wordt benadrukt dat we Vlamingen ondersteunen die hun loopbaan internationaal willen oriënteren via het Flanders Trainee Programma (FTP) vanuit de strategische doelstelling inzake een sterke en coherente profilering van Vlaanderen in het buitenland. Het FTP bestaat sinds 2001. Een laatste wijziging aan de regelgeving dateert van 2016. Op basis van een recente doorlichting (periode 2017-2020) stellen we vast dat het FTP nog steeds goed functioneert maar dat er ruimte is voor verdere optimalisering. De Vlaamse Regering keurt bijgaand besluit goed dat zowel technische aanpassingen als efficiëntiewinsten voorziet die FTP nog gericht inschakelen voor de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
Beleidsveld Buitenlands Beleid

Beleidsdoelstellingen

Het **Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024** vermeldt: *“We ondersteunen Vlamingen die hun loopbaan internationaal willen oriënteren (Flanders Trainee Programma). Ook in internationale organisaties of strategisch uitvoerende functies, motiveren we Vlamingen om zich kandidaat te stellen.”*

De **Beleidsnota 2019-2024, Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking** bepaalt:

“We spelen de Vlaamse troeven uit om onze internationale reputatie te versterken en ons gunstig donorprofiel te onderlijnen. Multilaterale samenwerking biedt kansen om Vlaamse expertise en

technologie te internationaliseren en biedt opportuniteiten voor Vlaamse actoren om internationaal samen te werken.

We ondersteunen kwaliteitsvolle kandidaten uit Vlaanderen voor functies in multilaterale organisaties. Daarnaast zet ik de steun aan jongeren om hun loopbaan internationaal te oriënteren verder via het 'Flanders Trainee Programma'. Hiermee stimuleren we Vlaamse jongeren om deel te nemen aan stages bij multilaterale organisaties, om op termijn daarin een sterkere Vlaamse aanwezigheid mogelijk te maken."

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorliggende ontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 juli 2022 (VR 2022 0807 DOC.0755/1BIS).

Er is op 12 juli 2022 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Het advies is niet meegedeeld binnen die termijn. Daarom wordt artikel 84, §4 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, toegepast.

De Vlaamse Regering keurde op 9 december 2016 het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties goed. Hiermee werd ook het besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2011 over de subsidiëring van stages bij internationale organisaties, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2012, opgeheven. De rechtsgrond voor dit besluit is vervat in artikel 67 van het decreet van 9 juli 2010 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2010, het zogenaamde programmadecreet.

De Vlaamse overheid verschaft sinds 2001 financiering aan jongeren die een stage verrichten bij een aantal internationale organisaties. Het stagefinancieringsprogramma focuste aanvankelijk op vijf multilaterale organisaties (ILO, OESO, Raad van Europa, Unesco en WHO) op basis van de door de Vlaamse regering gestelde prioriteiten inzake multilaterale samenwerking. In 2001 werd een reglement opgemaakt dat voorzag in financiële tegemoetkomingen (geen subsidies maar forfaitaire bedragen op basis van stagecontracten) en post factum indiening van bewijsstukken zoals huurcontract en vliegtuigtickets.

Het centrale doel was om Vlaamse studenten de kans te bieden internationale ervaring op te doen bij multilaterale organisaties en een internationale dimensie te geven aan het Vlaamse onderwijs. Andere doelstellingen waren: het exporteren van Vlaamse expertise, het uitbouwen van internationale netwerkvorming tussen de Vlaamse onderwijswereld, de Vlaamse overheid en de multilaterale organisaties, het verlagen van toegangsdrempels voor Vlamingen tot deze instellingen en het bevorderen van de Vlaamse zichtbaarheid en aanwezigheid in deze instellingen. In de nota aan de Vlaamse Regering werd gesteld dat deze doelstellingen aansloten bij de algemene doelstellingen van het Vlaamse multilaterale beleid, in de [eerste] plaats het verhogen van de Vlaamse visibiliteit binnen de multilaterale organisaties en de maximale valorisatie van de beschikbare knowhow en expertise uit het veld via de werking van multilaterale organisaties (cf. nota VLAREG/2001/1307/DOC0787).

De stagefinanciering werd geformaliseerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2006. Hierin zaten gelijkaardige **doelstellingen** vervat :

- De arbeidskansen van jonge afgestudeerden verhogen door hun opleiding aan te vullen met een praktijkervaring in een internationale werkomgeving;
- De toegangsdrempel tot multilaterale organisaties voor jongeren verlagen aangezien die organisaties veel stages aan jongeren aanbieden zonder financiële ondersteuning;

- De uitstraling van het Vlaamse onderwijs en de betrokkenheid ervan bij het multilaterale beleid bevorderen via de uitbouw van een internationaal netwerk tussen de Vlaamse onderwijswereld, de Vlaamse overheid, de multilaterale organisaties en hun leden;
- De uitvoer van de expertise uit Vlaanderen bevorderen evenals de bekendheid en zichtbaarheid van de Vlaamse overheid zelf in die organisaties.

Na een evaluatie onderging de regelgeving een aantal grondige wijzigingen door het besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2011 (cf. nota VLAREG/VR2011 1802 DOC.0118). Ten eerste werd het aantal stageplaatsen sterk uitgebreid, zodat ook stages buiten Europa, bij internationale strafhoven en de Europese instellingen mogelijk werden. Ten tweede werd een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging doorgevoerd ten voordele van de stagiairs. Door de wijziging naar een semi-gereguleerd subsidiekader ingevolge het advies van de Inspectie van Financiën, werd de interne administratieve procedure echter sterk uitgebreid. Tenslotte werden in 2012 en 2016 enkele technische aanpassingen doorgevoerd, zoals het reserveren van een derde van het budget tot september om vroegtijdige uitputting van het budget al in de eerste helft van het jaar te voorkomen. De doelstellingen van het programma bleven echter ongewijzigd.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Uit oogpunt van klantvriendelijkheid proberen we het Flanders Trainee Programme(FTP) steeds te optimaliseren. Periodiek houden we daarom de werking van het FTP tegen het licht met oog voor het doelstellingenkader en een veranderende context. We analyseren de werking op basis van de evaluatieverslagen die elke stagiair(e) moet indienen, de indicaties van stagebegeleiders en eigen vaststellingen vanuit het beheer van het FTP.

Op basis van een recente doorlichting (periode 2017-2020) stellen we vast dat het FTP nog steeds goed functioneert. De tevredenheidsscores liggen hoog, de voorziene budgetten worden effectief besteed (bestedingsgraad benadert de volledige inzet van de middelen) en er is een doorstroom van voormalige stagiair(e)s naar beleidsfuncties binnen (internationale) werkomgevingen. Kortom, de doelstellingen worden in globo bereikt.

Niettegenstaande de positieve resultaten, is er potentieel voor verdere optimalisering van het FTP:

a. De onderliggende regelgeving inzake de diplomavorwaarde is opgeheven.

In de huidige regelgeving staat een diplomavereiste als voornaamste criterium (naast leeftijd en stage-aanbod) (art. 5, 3°): *“beschikken over een diploma secundair onderwijs, uitgereikt door een instelling die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming gefinancierd, gesubsidieerd of erkend is, of over een diploma hoger onderwijs, uitgereikt door een ambtshalve geregistreerde instelling als vermeld in bijlag bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2004 tot vaststelling van de lijst van de bachelor- en de masteropleidingen in het hoger onderwijs in Vlaanderen”*. Deze vereiste is geïnspireerd op de regeling voor studiefinanciering in het buitenland maar intussen werd deze regelgeving herhaaldelijk gewijzigd.

Voortaan bevat de regelgeving een stabielere grondslag door enkel in algemene termen te verwijzen naar de diplomavorwaarde: *‘Beschikken over een diploma secundair onderwijs, bachelor of master, uitgereikt door een instelling die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming gefinancierd, gesubsidieerd of erkend is’*.

b. Wegwerken van het verbod op gedeelde financiering

Binnen multilaterale organisaties tekent zich een tendens af dat zij zelf betaalde stages aanbieden. Een aantal organisaties, zoals ILO, WHO en OESO, hebben de laatste jaren een eigen financiering opgezet (gaande van 730 euro per maand tot 2000 euro per maand). Hoewel deze praktijk op zich positief is, heeft zij enkele nadelige effecten voor de huidige uitrol van het FTP en de kansen van Vlaamse kandidaten om een stage te bemachtigen.

Allereerst strookt deze praktijk niet met de bepaling uit de FTP-regelgeving (art. 11) die gedeelde financiering uitsluit. Dit heeft verschillende gevolgen. In sommige gevallen weigeren kandidaat stagiairs financiering van de multilaterale organisaties om beroep te kunnen doen op de hogere FTP vergoeding waardoor we FTP-budget inzetten voor stages die gedeeltelijk door de organisatie betaald kunnen worden. Indien een deel door de organisatie zou gedragen worden, heeft FTP meer budget ter beschikking om een groter aantal jongeren te ondersteunen. In andere gevallen doen multilaterale organisaties niet langer beroep op het FTP voor verspreiding van vacatures en bieden ze geen stageplaatsen meer aan. Bijgevolg krijgen Vlaamse jongeren minder kansen op een stageplaats. Ze treden immers in competitie met een grotere groep internationale kandidaten.

Om de hierboven geschetste nadelige effecten om te buigen, zal de regelgeving voortaan gedeelde financiering onder bepaalde voorwaarden toelaten. Op die manier kan het FTP niet alleen een aantal stageplaatsen voor Vlaamse jongeren garanderen bij organisaties die relevant zijn voor Vlaamse beleidsdoelstellingen, maar worden de financiële middelen ook efficiënter ingezet omdat een deel van de vergoeding wordt gedragen door de organisatie zelf. Als de stagiair voor de stage een bezoldiging of een financiële toelage ontvangt van een andere Belgische of buitenlandse overheid of van de multilaterale organisatie in kwestie, zal het bedrag van de subsidie verminderd worden met het bedrag van die bezoldiging of toelage. Het toelaten van gedeelde financiering biedt tenslotte ook voordelen om FTP af te stemmen met de Erasmus+ beurzen voor stages na afstuderen die vanuit de VLUHR worden beheerd.

c. Nieuwe berekeningswijze voor het subsidiebedrag

Uit de evaluatie blijkt dat de omvang van de ontvangen som 8/10 scoort qua tevredenheid. Desondanks geven sommige stagiairs (vooral in steden met hoge levensduurte, zoals Genève) aan dat het subsidiebedrag niet volstaat. Daarnaast kan ook het aantal stagiairs dat de afgelopen jaren stage liep bij ILO en UNAIDS in Genève een indicatie zijn van het feit dat de vergoeding vanuit het FTP te laag ligt: 2 in 2013 en 1 in 2015 bij ILO, tegenover 6 in Turijn, 3 in Brussel en 4 in Pretoria. Bij UNAIDS waren er in 2017 2 stagiairs via het FTP, nadien geen enkele meer.

De subsidie omvat een vergoeding voor de kosten van levensonderhoud en verblijf, en een forfaitaire reisvergoeding. Voor de vergoeding wordt uitgegaan van een maandbedrag van 1000 euro, waarop de in augustus van het voorgaande jaar vastgestelde coëfficiënt voor kosten van levensonderhoud en huisvesting van de International Civil Service Commission (ICSC) van de VN wordt toegepast, omgevormd met Brussel als uitgangspunt. De gedetailleerde lijst van maandbedragen per bestemming wordt jaarlijks per ministerieel besluit vastgesteld.

Uit een benchmark blijkt dat de subsidiebedragen van het FTP zich situeren in de middenmoot. De FTP vergoedingen zitten bijvoorbeeld lager dan de vergoedingen die de Europese Commissie uitbetaalt aan stagiairs (1,229.32 euro, exclusief reisvergoeding), ILO hanteert voor zijn kantoor te Brussel ook de vergoeding van de EC, voor het kantoor te Zwitserland hanteert ILO een andere vergoeding van 2245 CHF (2065,41 euro). De vergoedingen bij de OESO liggen een stuk lager (730 euro per maand), het Duitse Carlo Schmidt programma en het stageprogramma van Quebec hanteren een hogere vergoeding.

Daarnaast hebben we geen zicht op het aantal jongeren dat geen beroep doet op het FTP omdat een stage financieel niet haalbaar is.

Een nieuwe berekeningswijze vraagt een andere objectieve berekeningsmethode waarmee we de vergoedingen op een aanvaardbaar niveau brengen. Kosten voor huisvesting en levensonderhoud worden voortaan vergoed op basis van objectieve statistische gegevens en in functie van de levensduurte in de gaststad. De begunstigden hoeven geen uitgaven te bewijzen.

d. Herziening stagetermijn

Het FTP voorziet momenteel een stagefinanciering voor minimum 2 maanden en maximaal 6 maanden. Uit de evaluaties van sommige stagementors blijkt dat 6 maanden (afhankelijk van de stageplaats en project waaraan gewerkt wordt tijdens de stage) soms als te kort wordt aanzien.

Vaak zal een stage van meer dan zes maand niet haalbaar zijn voor een stagiair, onder meer wegens niet inpasbaar in een mastercurriculum. In specifieke gevallen kan het echter wenselijk zijn om een opening voor een verlenging naar 9 maanden toe te laten. Dit zal voortaan mogelijk zijn wanneer de stage verband houdt met een project of programma van de organisatie dat door Vlaanderen wordt gefinancierd en indien er nog voldoende middelen beschikbaar zijn. Een eenmalige verlenging tot 9 maand zal alleen mogelijk zijn bij dezelfde organisatie om te vermijden dat stagiair(e)s verschillende stages gaan lopen en hierdoor minder jongeren toegang krijgen tot een FTP subsidie.

e. Tweesporenaanpak

De huidige werking van FTP gaat uit van het principe “eerst komt, eerst maalt” waarbij stagiairs zelf op zoek gaan naar een stageplaats en financiering krijgen bij een multilaterale organisatie zolang zij voldoen aan de criteria en er budget beschikbaar is.

Omdat er nog ruimte is voor het complementair inzetten van alle doelstellingen van het FTP, waaronder “*De uitvoer van de expertise uit Vlaanderen bevorderen*” en “*De uitstraling van het Vlaamse onderwijs en de betrokkenheid ervan bij het multilaterale beleid bevorderen via de uitbouw van een internationaal netwerk tussen de Vlaamse onderwijswereld, de Vlaamse overheid, de multilaterale organisaties en hun leden*”, willen we naar het voorbeeld van het Duitse Carlo Schmidtprogramma een tweesporenaanpak uitwerken. Binnen het tweesporebeleid, blijft enerzijds het huidige vrij aanbod bestaan waarbij stagiairs zelf op zoek gaan naar een stageplaats en vervolgens financiering krijgen zolang zij voldoen aan de criteria. Daarnaast wordt voortaan ook financiering voorzien voor een aantal concrete stageplaatsen aangeboden voor kwaliteitsvolle studenten bij een beperkt aantal multilaterale organisaties via een samenwerkingsverband. Dit bij voorkeur in relatie met Vlaamse onderwijsinstellingen. Zo stimuleren we stages die verband houden met projecten of activiteiten die Vlaanderen ondersteunt in het kader van haar beleidsdoelstellingen. Er blijft flexibiliteit om te bepalen hoeveel procent van het budget wordt ingezet voor elk spoor.

Mits vooraf gemaakte afspraken over stageplaatsen en -termijnen, zal het FTP zo beter kunnen inspelen op specifieke situaties en procedures bij een aantal multilaterale organisaties, zoals bijvoorbeeld het roster bij ILO waarop stagiairs op specifieke tijdstippen moeten inschrijven of de vereiste bij OESO dat stagiairs verbonden zijn aan een academische instelling. Via overleg met de Vlaamse onderwijsinstellingen kan afstemming inzake vraag en aanbod bereikt worden en kunnen kandidaten gerichter instappen in bepaalde stages, wat voordelen kan opleveren voor alle partijen. Dit kan ook resulteren in meer ‘high potential’ profielen. Om dergelijke overeenkomsten te kunnen afsluiten, is het nodig om een deel van het budget vooraf te reserveren zodat financiering voor deze stageplaatsen verzekerd is. Aldus dragen we ook bij aan de uitbouw van een internationaal netwerk met Vlamingen in multilaterale organisaties waarmee Vlaanderen structureel samenwerkt.

f. Bekendheid en zichtbaarheid van de Vlaamse overheid en van het FTP bevorderen in multilaterale organisaties

Dit stageprogramma moet bovendien bijdragen tot een extra instrument van buitenlands beleid, aanvullend aan de officiële diplomatieke netwerken vanuit het Departement KBUZA, Flanders Investment & Trade en Toerisme Vlaanderen. Om deze doelstellingen te behalen wordt contact met de toekomstige stagiair(e)s voor, tijdens en na de stage verder geïntensiveerd. Daarbij wordt gedacht aan een jaarlijks netwerkevenement en de verdere verdieping van gezamenlijke infosessies en/of bilaterale contacten.

In het aanvraagformulier wordt voortaan ook expliciet gepolst naar de motivatie, met behulp van een motivatiebrief. Dit nodigt de stagiair uit om meer informatie te verzamelen over het Vlaams Buitenlands Beleid en te reflecteren over de manier waarop de stage kan bijdragen tot het imago van Vlaanderen in het buitenland. Het laat aan mijn diensten ook toe om de stagiair gericht te informeren over het Vlaams buitenland beleid. De motivatie is ook een nuttig instrument om 'high potentials' te detecteren voor stageplaatsen die verband houden met projecten of activiteiten die de Vlaamse Gemeenschap/Gewest financiert. We nemen dit echter niet op als een afzonderlijke vormvereiste in de regelgeving om geen extra regellast te creëren.

De mogelijkheid wordt voorzien om als verantwoordingsstuk een foto/video/blog te voorzien in plaats van een schriftelijk verslag. Dit kan gebruikt worden als promotiemateriaal voor het FTP.

Dit biedt een mooie mogelijkheid om het FTP én het Vlaams buitenlands beleid opnieuw in de picture te zetten.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016 betreffende de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 september 2020, wordt punt 5° opgeheven. Het Flanders Trainee Programma betreft voortaan bezoldigde en onbezoldigde stages bij multilaterale organisaties.

Artikel 2

Dit artikel voegt aan artikel 2, 20° van hetzelfde besluit toe dat ook een stage die verband houdt met een project of programma' van een multilaterale organisatie die door het Vlaamse Gewest/Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd in aanmerking komt voor een subsidie.

Artikel 3

De subsidies worden toegekend binnen de perken van de begrotingskredieten, in volgorde van de indiening van de aanvragen. De bepaling dat een deel van het krediet pas kan aangewend worden vanaf 1 september wordt geschrapt.

Een derde van het krediet wordt bij voorrang aangewend voor stages die verband houden met een project of programma dat door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest wordt gefinancierd en voor verlengingen van stages.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt de grondslag voor de diplomavereiste.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt dat de maximumduur van de stage kan verlengd worden tot maximaal 9 maand op expliciete vraag van de multilaterale organisatie in kwestie en op voorwaarde dat de stage verband houdt met een project of programma dat gefinancierd wordt door de Vlaamse gemeenschap of het Vlaams Gewest.

Paragraaf 2 voorziet een regeling om de subsidie in lijn te brengen met de levensduurte in de gaststad waar de multilaterale organisatie is gehuisvest.

Paragraaf 3 bepaalt dat als de stage in België plaatsvindt, alleen de basiskosten worden toegekend.

Paragraaf 4 bepaalt dat als de stagiair voor de stage een bezoldiging of een financiële toelage ontvangt van een andere Belgische of buitenlandse overheid of van de multilaterale organisatie in kwestie, het bedrag van de subsidie verminderd wordt met het bedrag van die bezoldiging of toelage.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat een foto, video of blog kan ingediend worden in plaats van een schriftelijk verslag.

Artikel 7

Gedeelde financiering is niet langer uitgesloten. Dit komt tegemoet aan het feit dat een aantal multilaterale organisaties ook zelf financiering aanbieden.

Artikel 8

Dit betreft een louter vormelijke aanpassing.

Artikel 9

Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016 betreffende de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties, zoals van kracht vóór de inwerkingtreding van dit besluit, blijft van toepassing op de financiering van stages die vóór de inwerkingtreding van dit besluit een aanvang namen.

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023.

Artikel 11

De Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, is belast met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Zoals vorige jaren, zal jaarlijks een bedrag van 450.000 EUR voorzien worden op basisallocatie SN016 ressorterend onder het begrotingsartikel SA0-1SNA2ID-WT voor het FTP. Het voorstel van beslissing heeft geen budgettaire impact.

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 24 juni 2022.

B. ESR-TOETS

Het voorstel heeft geen impact op de ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4 VERDER TRAJECT

De uitvoeringsmaatregelen worden genomen zodat de gewijzigde regelgeving in werking kan treden vanaf 1 januari 2023.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016 betreffende de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties;
- 2° de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Buitenlandse zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON